

زیبائی های سیره‌ی امام علی (ع)

زیبائی‌های اسلام (۶)

۱۸ رمضان ۱۴۳۴ ، ۵ مرداد ۱۳۹۲ ، ۲۷ جولای ۲۰۱۳

بنیاد اسلامی و فرهنگی ایرانیان، هیوستون تگزاس

درهای مدینه النبی

قال رسول الله (ص) : انا مدينة العلم و علی بابها

پیامبر (ص) : من شهر علمم و علی در آن است .

مدینه النبی حداقل دو در دارد :

باب صحابه و خلفا

باب اهل بیت و ائمه

مسلمانان اهل سنت در اول را برگزیده اند و مسلمانان شیعه در دوم را . هر دو گروه به خدا و رسول و قرآن عشق می ورزند و مسلمانند .

داناترین صحابه به تعالیم پیامبر (ص)

خدیجهی کبری نخستین انسانی است که به محمد بن عبدالله (ص) ایمان آورد.

علی بن ابی طالب (ع) **نخستین مرد مسلمان** است.

علی از خردسالی در دامان محمد (ص) تربیت شد.

علی بیش از همه‌ی صحابه از پیامبر تعلیم دیده است. علی بیش از همه‌ی صحابه از پیامبر پرسیده است و پیامبر بیش از همه به او پاسخ داده است.

علی (ع) داناترین صحابه به تعالیم پیامبر (ص) است.

ابن سینا: آسمان صحابه پر ستاره است، علی خورشید این آسمان است.

علامه طباطبائی: اگر روایات معتبر کیفی همه‌ی صحابه از پیامبر (ص) را در یک کفه‌ی ترازو بگذاریم و روایات علی بن ابی طالب از پیامبر (ص) را در کفه‌ی دیگر، کفه‌ی علی به مراتب سنگین تر است.

تعلیم علی در محضر پیامبر (ص)

قال الصادق (ع): **عَلَّمَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) عَلِيًّا (ع) أَلْفَ بَابٍ يَفْتَحُ مِنْ كُلِّ بَابٍ أَلْفَ بَابٍ.** (كافي كليني و خصال صدوق)

امام صادق (ع): پیامبر (ص) به علی (ع) هزار باب آموخت که از هر باب هزار باب باز می شود.

قال الإمام علي (ع): **“عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ أَلْفَ بَابٍ مِنَ الْعِلْمِ وَ اسْتَنْبَطْتُ مِنْ كُلِّ بَابٍ أَلْفَ بَابٍ”**. (التفسير الكبير فخر الدين رازي)

آمام علی (ع): پیامبر (ص) هزار باب علم به من آموخت و من از هر باب هزار باب استنباط کردم.

انسان کامل

به نظر شیعیان :

علی بن ابی طالب (ع) با نهایت شجاعت در راه اعتلای اسلام بیشترین جان فشانی را کرد.

علی متقی ترین، مهذب ترین، مزکی ترین، مخلص ترین و طاهرترین صحابه‌ی پیامبر است.

علی شاخص ترین محصول اسلام محمد (ص) است. او نمونه‌ی اعلای یک مسلمان است. **تعلیم و تربیت پیامبر** انسان کاملی به نام علی را تحویل داده است. علی اسوه‌ی ماست.

السلام علیک یا **میزان الاعمال**

تشیع یعنی چه؟

تشیع یعنی باور به برتری **روایت علوی از اسلام نبوی** بر روایت صحابه و خلفا از اسلام نبوی

مهمترین فصل ممیز تشیع پذیرش **ائمه‌ی اهل بیت به عنوان سومین منبع معرفت دینی**، **پس از قرآن و سنت پیامبر (ص)** است.

دیدگاه متفاوت در جانشینی سیاسی پیامبر بحثی تاریخی است. باور به ولایت تکوینی ائمه نیز از ضروریات تشیع نیست.

امامت به عنوان منبع سوم معرفت دینی و **الگوی زیست مؤمنانه پس از پیامبر (ص)** رکن تشیع است.

امام علی و دیگر ائمه‌ی اهل بیت بر اساس تعالیم مستقیم و غیرمستقیم پیامبر (ص) در تبیین و تفصیل تعالیم پیامبر و تفسیر قرآن **کارشناسان امین** هستند و خطا نکرده اند.

کارشناسی و روایت صحابه و خلفا از تعالیم نبوی حتی از نظر خود اهل سنت دور از خطا نیست.

مولفه های چهارگانه‌ی تشیع علوی

ویژگی های منظر امام علی (ع):

عقلانیت: حکیمانه ترین مواجهه‌های عقلانی در عرصه هایی که برای عقلانیت مجال است

عرفان: نقب به باطن دیانت و پرده برداری از طریقت و حقیقت به عارفانه ترین وجه ممکن

عدالت: تبیین عدالت در عرصه های متافیزیکی و عمل به آن در عرصه های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی

اخلاق: سیطره‌ی موازین اخلاقی بر سراسر دین و زندگی فردی و اجتماعی

جفا به امیرالمؤمنین (ع)

علی (ع) را مافوق انسان و از سرشت متفاوت دانستن و در حق او و دیگر ائمه‌ی اهل بیت **غلو** کردن جفا در حق ایشان است.

تعالیم امام علی را در **سیاست** خلاصه کردن جفا به اوست.

سیاست علوی را دستمایه‌ی **حکومت استبدادی و ولایت جائر** کردن جفا به امام علی است.

تشیع را با **اعمال جاهلان**ی خود مذهبی غیر عقلانی، ضد عرفانی، عدالت ستیز و ضد اخلاقی معرفی کردن جفا به امام علی است.

علی (ع) **اسوی جامع انسانیت و پیشوای آزادگان** است.

در تعالیم امام علی (ع) **شاخصه‌هایی** است که کار را بر جفاکاران و جااعلان و دین به دنیا فروشان سخت می‌کند.

همین شاخصه‌ها **زیبائی‌های سیره‌ی علوی** است.

دو کلام جاودانه

الناس نيام اذا ماتوا انتبهوا.

مردم خفتگانند چون بمیرند بیدار شوند.

قِيَمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحْسِنُهُ.

قیمت هر مرد کاری است که آن را نیکو انجام می دهد.

وَ هَذِهِ الْكَلِمَةُ الَّتِي لَا تُصَابُ لَهَا قِيَمَةٌ، وَلَا تُوزَنُ بِهَا حِكْمَةٌ، وَلَا تُقَرَّنُ إِلَيْهَا كَلِمَةٌ. (حکمت ۸۱ نهج البلاغه)

این سخنی است که نمی توان برایش قیمت گذاشت، و حکمتی را با آن سنجید، و کلامی را با آن برابر نمود.

شاخص سنجش پیشوایان و معلمان

مِنْ نَصَبِ نَفْسِهِ لِلنَّاسِ أَمَاماً فَعَلَيْهِ أَنْ يَبْدَأَ بِتَعْلِيمِ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعْلِيمِ
غَيْرِهِ، وَلَيْكُنْ تَأْدِيبُهُ بِسِيرَتِهِ قَبْلَ تَأْدِيبِهِ بِلِسَانِهِ، وَ مَعْلَمٌ نَفْسَهُ وَ
مُؤَدِّبُهَا أَحَقُّ بِالْأَجْلَالِ مِنْ مَعْلَمِ النَّاسِ وَ مُؤَدِّبِهِمْ. (حکمت ۷۳
نهج البلاغه)

آن که خود را در مرتبه پیشوایی قرار می دهد باید پیش از مؤدب نمودن مردم به مؤدب نمودن خود اقدام کند، و پیش از آنکه دیگران را به گفتار ادب نماید، باید به کردارش مؤدب به آداب کند، و آن که خود را بیاموزد و ادب نماید به تعظیم سزاوارتر است از کسی که فقط دیگران را بیاموزد و تأدیب کند.

سه سفارش ماندگار

مَنْ أَصْلَحَ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ، أَصْلَحَ اللَّهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّاسِ .
وَمَنْ أَصْلَحَ أَمْرَ آخِرَتِهِ، أَصْلَحَ اللَّهُ لَهُ أَمْرَ دُنْيَاهُ .
وَمَنْ كَانَ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ وَاعِظٌ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ حَافِظٌ .
(حکمت ۸۹ نهج البلاغه)

هر کس آنچه را میان او و خداست اصلاح نماید، خداوند آنچه را بین او و مردم است اصلاح کند.

و هر کس کار آخرتش را به اصلاح آورد، خداوند کار دنیایش را اصلاح کند.

و آن را که از خود بر خود واعظ است از خدا بر او نگهبان است.

دوستان و دشمنان پیامبر (ص) از زبان علی (ع)

انَّ أَوْلَى النَّاسِ بِالْأَنْبِيَاءِ أَعْلَمُهُمْ بِمَا جَاءُوا بِهِ . ثُمَّ تَلَا عَلَيْهِ السَّلَامُ : « انَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَ هَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا . » ثُمَّ قَالَ : انَّ وَلِيَّ مُحَمَّدٍ مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ وَ انْ بَعَدَتْ لِحْمَتُهُ ، وَ انْ عَدُوُّ مُحَمَّدٍ مَنْ عَصَى اللَّهَ وَ انْ قَرُبَتْ قَرَابَتُهُ . (نهج البلاغه حکمت ۹۶)

نزدیک ترین مردم به انبیا آگاه ترین آنان است به آنچه آنها از جانب حق آورده اند . سپس این آیه را تلاوت فرمود : « نزدیک ترین مردم به ابراهیم آنهاست که از او پیروی کردند و این پیامبر اسلام و گرویدگان به اویند . »
سپس فرمود : **دوست محمد (ص) کسی است که خدا را اطاعت کند هر چند پیوندش با محمد دور باشد ، و دشمن محمد (ص) کسی است که خدا را نافرمانی نماید هر چند قرابتش به آن حضرت نزدیک باشد .**

منش و رویه‌ی کریمانه‌ی اهل بیت (ع)

لَنَا حَقٌّ فَإِنْ أُعْطِينَاهُ، وَالْأَرْكَبْنَا أَعْجَازَ الْأَبِلِ وَإِنْ طَالَ السُّرَى.
وَ هَذَا الْقَوْلُ مِنْ لَطِيفِ الْكَلَامِ وَ فَصِيحِهِ. (نهج البلاغه حکمت ۲۲)

ما را حقّی است اگر به ما داده شود (چه بهتر) ، ورنه بر ترك شتران
سوار شویم هرچند این شبروی طولانی شود.

این از سخنان لطیف و فصیح امام است.

آزادی انتقاد تا سرحد توهین به رهبری

یکی از خوارج خطاب به امیرالمؤمنین علی (ع):

قاتله الله کافرا ما افقهه؟!!

خدا این کافر را بکشد، چقدر دانا و آگاه است!

اصحاب از جسارت او ناراحت شدند از جای خود پریدند تا او را به قتل برسانند، ولی امام به آنها فرمود:

رویدا انما هو سب بسب، او عفو عن ذنب.

[نهج البلاغه حکمت ۴۲۰]

آرام باشید جواب دشنام، دشنام است و یا بخشیدن و عفو از گناه.

ادب علوی

خَالَطُوا النَّاسَ مُخَالَطَةً اِنْ مَتُّمَ مَعَهَا بَكَوْا عَلَيكُمْ ، وَ اِنْ عَشْتُمْ حَنُّوا اِلَيْكُمْ .
با مردم آنچنان معاشرت کنید که چون از دنیا رفتید بر شما بگریند ، و
اگر زنده ماندید به شما میل نمایند . (نهج البلاغه حکمت ۱۰)

اِذَا قَدَرْتَ عَلٰى عَدُوِّكَ ، فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ . (نهج البلاغه
حکمت ۱۱)

وقتی بر دشمن غلبه کردی ، گذشت از او را شکرانه پیروزی بر وی قرار ده .

اُولٰٓئِیْنَ النَّاسِ بِالْعَفْوِ اَقْدَرُهُمْ عَلٰى الْعُقُوْبَةِ . (نهج البلاغه حکمت ۵۲)
سزاوارترین مردم به گذشت ، تواناترین آنان به مجازات است .

چهار صفت خوشبختان

طُوبَى لِمَنْ ذَكَرَ الْمَعَادَ،

وَعَمِلَ لِلْحِسَابِ،

وَقَنِعَ بِالْكَفَافِ،

وَرَضِيَ عَنِ اللَّهِ.

(نهج البلاغه حکمت ۴۴)

خوشا به حال کسی که به یاد معاد بود، و برای حساب کار کرد، و به آنچه او را کفایت می نمود قناعت ورزید، و با خشنودی از خدا زیست.